İLK MÜSLÜMAN TÜRK DEVLETLERİ-4

1. Orta Asya'da göçebe tarzda yaşayan Türk toplulukları, bölgede bulunan Türk-İslam devletlerinin siyasi yapılarını tehdit etmekteydiler. Büyük Selçuklu hükümdarı Tuğrul Bey, bu göçebe Türkmenlerin saldırılarına maruz kalmamak amacıyla bu grupların başına komutanlar atamış ve bunları Anadolu üzerine yönlendirmiştir. Fethedilen toprakların yönetiminin fethedene verileceğinin vaat edilmesi, Anadolu'nun fethini hızlandıran en önemli etken olmuştur. **Buna göre;**

I. Selçuklu hükümdarları, göçebe Türkmenlerden asker olarak faydalanmaktadır,
II. Anadolu'da pek çok Türk beyliği kurulacaktır,
III. Anadolu'nun fethinin gerçek sebebi göçebe Türk menlere yurt bulabilme isteğidir,

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Bazı Türk boylarında İslamlaşma, Araplaşma şeklinde gelişmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi buna kanıt olarak ileri sürülebilir?

A) Devleti, hanedanın ortak malı saymaları
B) Ülkeyi ikili sistemle yönetmeleri
C) Göçebe yaşamaları
D) Savaşçı olmaları
E) Dilde Arapçayı benimsemeleri

3. Talaş Savaşı'ndan sonra Müslümanlığı kabul eden Türkler, Abbasi Devleti'nde görev almaya başlamışlar ve özellikle de askerlik, yönetim gibi başarılı oldukları alanlarda görevler edinmişlerdir. **Bu durum;**

I. İslam Devleti'nin Türkler'den faydalandığı
II. Türkler'in, Abbasiler'in hizmetine girdiği
III. yönetim alanında Türkler'in tecrübeli olduğu

yargılarından hangilerine kanıttır?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

4. İlk Müslüman Türk devleti Karahanlılar olmasına rağmen, Arap etkilerinin görüldüğü ilk devlet Gaznelilerdir. **Buna göre;**

I. Hindistan'a 17 sefer düzenlenmesi
II. resmi ve bilim dillerinin Arapça olması
III. Abbasi Halifesine bağlı kalınması

yargılarından hangileri Arap etkilerinin Gaznelilere olan etkilerine kanıt niteliği taşımaktadır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I ve III

5. Türkler'in İslamiyet'i kolay kabul etmelerinde, İslamiyet'ten önce sahip oldukları kültürel ve dinsel özelliklerin etkisi büyüktür.

Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

A) İslamiyet'in Türk yaşantısına uygun olduğunun
B) Türk - Arap ilişkilerinin eskiye dayandığının
C) Türk göçebe yaşantısının İslamiyet'e ters düştüğünün
D) Türk toplumunun tamamının Müslüman olduğunun
E) Araplar'm Türkler'e baskı yaptığının

6. **Yargı:** Bir coğrafi saha üzerinde yaşayan halkın etnik durumu, o bölgede kurulan devletin kültürel niteliği üzerinde belirleyici rol oynamaktadır. **Buna göre;**

I. Türkistan'da kurulan Karahanlılann resmi dillerinin Türkçe olması
II. Afganistan'da kurulan Gaznelilerin Arapçayı resmi dil olarak kabul etmesi
III. İran topraklarında kurulan Büyük Selçukluların resmi dil olarak Farsçayı kabul etmesi

durumlarından hangileri yukarıdaki yargıyı destekler durumdadır?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

7. **Karahanlılar Devleti İslamiyet'i kabul etmelerine rağmen;**

- Türkçeyi her alanda kullanmışlar,
- ülkeyi eski Türk geleneklerine göre yönetmişlerdir.

Bu durum;

I. Türk kültüründen kopmadıkları
II. Araplaşma eğilimi taşımadıkları
III. İslamiyet'i tam olarak benimseyemedikleri

yargılarından hangilerine kanıttır?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

8. İslamiyet'i kabul eden ilk Türk devleti olan Karahanlılar her alanda eski Türk geleneklerini devam ettirmişlerdir.

Buna göre Karahanlılar, kendilerinden önceki Türk devletlerinden aşağıdaki alanların hangisinde farklıdır?

A) Yönetim B) Kültür C) Din
D) Ekonomi E) Dil

9. Türk devletleri genellikle federasyon şeklinde kurulmuşlardır. Bu da kısa ömürlü olmalarında önemli bir etken olarak ortaya çıkmıştır. **Buna göre;**

I. savaşçı olmaları
II. boylardan oluşmaları
III. farklı dinleri benimsemeleri

özelliklerinden hangileri bu durum üzerinde etkilidir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

10. Gazneliler Devleti geniş bir bölgeye yayılmış ve bunun sonucu olarak ülkede kültür ve dil çeşitliliği artmıştır.

Bu durum Gaznelilerle ilgili aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

A) Göçebe bir toplum olduklarının
B) Kültürel özelliklerini kaybettiklerinin
C) Kültürel bütünlüğü sağlayamadıklarının
D) Ekonomilerini güçlendirdiklerinin
E) Adaletli bir yönetim uyguladıklarının

11. Gazne Devleti'nde halkın Türkçeyi, yönetici kesimin ise Arapça ve Farsçayı kullanmasının;
I. Türk dilindeki gelişmenin yavaşlaması
II. yönetim ile halk arasında kopukluk yaşanması
III. farklı kültürlerin asimile edilmesi
gelişmelerinden hangilerine neden olduğu savunulamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

12. XIII. yy'ın başlarından itibaren Orta Asya'da başlayan Moğol istilası, bölgede bulunan Türk boylarının batıya; yani Anadolu'ya göç etmelerine sebep olmuştur. **Buna göre Moğol istilası ile ilgili;**
I. Anadolu'nun Türkleşme sürecini hızlandırdığı
II. Türkler'in asimile oldukları
III. Türkler'in, anayurtlarını terketmek durumunda kaldıkları
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

13. Karahanlılar Uygur alfabesini kullanmış ve Türkçe konuşmuşlar, Gazneliler ise Arap alfabesini kullanarak Arapça ve Farsça konuşmuşlardır. **Buna göre;**
I. Türkler'de ortak bir dilin kullanılmadığı
II. Karahanlılarm Türk kültürünü devam ettirdikleri
III. Gaznelilerde ülke içi uygulamalarda ikilik olduğu
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

14. İlk Türk - İslam devletlerinden;
- Gazneliler Hindistan'da
- Büyük Selçuklular Bağdat'ta medrese açmışlardır.
Bu bilgiler;
I. Türkler'in İslam kültür özelliklerini devam ettirdikleri
II. Türkler'in, eğitimin gelişmesine yardımcı oldukları
III. Türkler'in, hakimiyet alanı dışında da medrese açtıkları
yargılarından hangilerine kanıttır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

15. Moğol İmparatoru Cengiz Han döneminde (1196-1227) Orta Asya'daki İslam mimarilerinin yakılıp yıkıldığı gözümüze çarparken, ölümünden sonra ortaya çıkan Moğol Hanlıkları döneminde bu İslam mimarilerinin onanldığı, hatta yenilerinin yapıldığı görülmektedir.
Bu durum aşağıdakilerden hangisinin göstergesidir?

A) Moğollar'm siyasi otoritelerini kaybettiklerinin
B) Moğollar arasında İslamiyet'in yayılmaya başladığının
C) Moğollar'ın Türk kültürünü etkilediklerinin
D) Moğollar'ın ikili yönetim anlayışıyla yönetildiklerinin
E) Moğollar'ın, İslamiyet'in koruyuculuğunu üstlendiklerinin

16. Büyük Selçuklularda meliklerin eğitimi ile görevlendirilen ve kendisine yönetmesi için toprak verilen kişiye Atabey denilirdi. **Atabeylik sistemiyle;**
I. tahta geçecek kişinin tecrübeli olmasının sağlanması
II. merkeziyetçiliğin korunmak istenmesi
III. asker yetiştirilmesi
yargılarından hangileri amaçlanmış olamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

17. Türk devletlerinden Karahanlılar İpek Yolu, Gazneliler ise Baharat Yolu üzerinde denetim kurmuşlardır.
Bu durum aşağıdakilerden hangisinde gelişme göstermelerine neden olmuştur?

A) Tarım B) Askerlik C) Ticaret
D) Yönetim E) Kültür

18. Abbasi Devleti'nde askeri ve idari alanda görev alan Türk komutanlar, Abbasi merkezi otoritesinin bozulması ile devletten koparak bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir. **Bu durum;**
I. yeni Türk devletlerinin kurulması
II. Abbasi siyasi bütünlüğünün bozulması
III. Türk siyasi yapısının geniş alanlara yayılması
yargılarından hangilerine neden olmuştur?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III